

UZAKTAN EĞİTİM İLE DEPREME HAZIRLIK EĞİTİMİ VE TÜRKİYE UYGULAMALARI

Ahmet Murat HANÇER

Bildiri Hakkında

Bildiri, kurumsal uzaktan eğitim uygulamalarına ve internet kullanıcısına, üniversite öğrencilerine, yetişkinlere yönelik web tabanlı eğitim üretim ve uygulama çalışmalarında bulunan ve AB e-Learning ekibi içinde yer alan içerik grubu tarafından yapılan çalışmaları, web tabanlı deprem eğitiminin genel hedeflerini ve eğitsel ayrıntılarını sunmak için hazırlanmıştır.

Bildiride web tabanlı deprem eğitiminin genel amacı ve eğitsel hedefi açıklanacak, Türkiye'de yetişkin eğitimi ve kurumsal uzaktan eğitim yapıları hakkında deprem eğitiminin aldığı görev anlatılacaktır. Bildirideki amaç, bugüne kadar yaklaşık 2.500 (ikibinbeşyüz) kullanıcıya ulaşan web tabanlı deprem eğitimimiz hakkında bilgi vermek, eğitim ortamını tanıtmak, eğitimin sunulduğu web tabanlı eğitim merkezi yapısını tanıtmak ve elde edilen sonuçları paylaşmaktır.

Yazar

Bildiri AB e-Learning firmasında görev yapan farklı görev ve uzmanlıktaki kişilerden oluşan bir ekibin katkısı ile AB e-learning yöneticisi ve kurumsal e-learning konusunda danışmanlık yapan Ahmet Murat Hançer tarafından hazırlanmıştır.

AB e-Learning Hakkında

AB, Türkiye'de, çok sayıda intranet ve internet tabanlı kurumsal eğitim platformu ve ders içeriği geliştirmiş, bu platformları ve içerikleri, kuruma özgü özelliklerle desteklemiş, kurumsal uzaktan eğitim yapıları hakkında danışmanlık ve uygulama hizmetleri veren bir firmadır.

AB, 1999 yılından başlayarak LearnLinc Corp. ve 2000 yılından başlayarak Mentergy firmalarının Türkiye çözüm ortağı olarak çalışmalarını yürütmekte, kurumsal uzaktan eğitim uygulamalarında dünya standardında hizmet sunmaktadır.

Ahmet M. Hançer, AB içinde kurumsal uzaktan eğitim uygulamalarında danışman ve proje yöneticisi olarak aktif görev alan ve aynı zamanda şirketi temsil eden yöneticilerdendir. 1997 yılında şirket kuruluşunda görev almıştır.

Ahmet Murat Hançer Hakkında

Endüstri Mühendisidir. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği bölümünden 1994 yılında mezun olduktan sonra iş hayatına İş Bankası Teftiş Kurulu'nda başlamıştır. 1996 yılında İş Bankası'ndan ayrılarak Amerika'da değişik tarihlerde e-learning ve kurumsal uzaktan eğitim konularında eğitim, seminer ve proje çalışmalarına katılmıştır.

1997 - 1999 yılları arasında kurumsal eğitim planlama, kurumsal eğitim organizasyonu, yetişkin eğitimi ve uzaktan eğitim konularında Amerika'da ve Türkiye'de proje çalışmalarına ve eğitim programlarına katılmıştır. Kurum içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi ve uygulanması konusunda deneyim kazanmıştır. Bu tarihler arasında AB'nin birçok eğitim projesinde idari proje yöneticisi olarak görev almıştır.

Özellikle 1998 ve 1999 yıllarından başlayarak Amerika merkezli LearnLinc Corp. şirketi ile Türkiye'de sanal sınıf uygulamaları üzerine çalışmada bulunmuştur. Çözüm ortağı olunan firmaların Amerika ofislerinde e-learning konusunda çok sayıda eğitim ve seminer çalışmasına katılmıştır. Bu eğitimler ağırlıklı olarak sanal canlı sınıfların, kurumsal uzaktan eğitim platformlarına entegrasyonu konusunda olmuştur. Bu tarihlerde kurucu ortağı olduğu AB e-Learning firması bünyesinde, Türkiye'de yürütülen kurumsal uzaktan eğitim altyapısı geliştirme (ABİms Eğitim Yönetim Sistemi ve ABexam Ölçme, Değerlendirme Sistemi) çalışmalarında da görev almıştır.

1999 yılında LearnLinc Corp. Türkiye çözüm ortağı olarak AB ekibi tarafından yürütülen çalışmalarda danışman ve proje yöneticisi olarak çalışmış, Türkiye'de ilk

kurumsal sanal eğitim merkezlerini ve sanal sınıflarını projelendiren ve hayata geçiren ekip içinde yer almıştır.

Türkiye'de hayata geçen ve proje çalışmaları içinde danışman ve yönetici olarak yer aldığı bazı projeler şunlardır; Turkcell Sanal Kampüs Projesi, Garanti Bankası Uzaktan Eğitim Yapılanması Projesi ve Humanitas Doğu İnsangücü Yönetimi Sanal Eğitim Merkezi Projesi.

Halen kurumsal uzaktan eğitim yapılanmaları konusunda danışmanlık hizmetleri vermektedir. Danışmanlık hizmetleri yanında konu ile ilgili olarak uzaktan eğitim yapılanması kapsamında şirket çalışanlarına ve yöneticilerine farklı eğitimler vermektedir.

Ahmet M. Hançer, 1999 yılından itibaren AB bünyesinde, şirket yöneticisi olarak çalışmalarına devam ederken, kurumsal uzaktan eğitim yapılanmalarında danışmanlık ve proje yöneticiliği çalışmalarına da ara vermemiştir.

Depreme Hazırlık Eğitimi

AB e-learning uzmanlığı ile AB ekibi tarafından üretilen deprem eğitimi, uzaktan ve etkileşimli etkin bir eğitim için tasarlanmış eğitim içerikleridir.

AB deprem eğitimi ders içerikleri üretim çalışmasında, görev alan ekip şu şekildedir:

- Proje Lideri
- Eğitim Uzmanı (danışmanlar)
- Eğitim Tasarımcıları(Teknolog)
- Teknik Editör
- Grafik Tasarımcı
- Programcı
- Kullanım değerlendirme ekibi

Eğitimin Hedefi

Eğitimin hedefi, gerek ev ortamında ve gerekse iş ortamında, depreme hazırlıklı olmak için yapılması gereken hazırlıkları ve deprem anında yapılması gerekenleri öğretmektir.

Eğitimin Eğitsel Özellikleri

Bireylerin depreme hazırlık ve deprem anında yapması gerekenleri açıklama amacıyla olan eğitim içeriğinin eğitsel özelliklerini şu şekilde özetleyebiliriz:

- Eğitim, kullanıcıların görsel animasyonlar ve etkileşimli senaryolarla konuyu öğrenmelerini sağlamaktadır.
- Eğitim, kullanıcıların yapması gerekenleri uygulamalar yoluyla öğretmektedir.
- Eğitimde kullanıcının keşfetmesine yönelik bir eğitim yaklaşımı uygulanmıştır.
- Eğitim, farklı profildeki kişilere uygun eğitim senaryoları ile, özel eğitim paketleri haline getirilebilir.
- Eğitim için ölçme ve değerlendirme sistemi vardır.
- Eğitimin takibi, kontrolü ve çalışanların eğitim sonuçları ile ilgili takip işlemlerini yapabilecek bir eğitim yönetim sistemi, bu yapıya entegre edilebilmektedir.
- Eğitim, bir eğitim yönetim sistemine entegre edilebildikleri gibi, aynı zamanda canlı sınıf yazılımlarına da entegre edilebilirler.
- Eğitimin maliyeti düşük, etkinliği yüksektir.
- Eğitim, akademik ve kurumsal yapılar ve AB kurumsal uzaktan eğitim yapılanma hizmetleri düşünülerek tasarlanmıştır. Yöneticilere, akademik kurum yöneticilerine, diğer kurum yöneticilerine, eğitim müdürlüklerine ve bilgi işlem bölümlerine ek yük getirmez.
- Eğitim AICC uyumlu herhangi bir platforma entegre edilebilir.
- Eğitim öğretmenleri ve kullanıcı öğrenciler arasında bir sosyal etkileşim ortamı yaratılmakta ve öğrenmenin sosyal boyutu web ortamında oluşturulmaktadır. Bu amaçla eğitim ABİms Eğitim Yönetim Sistemine entegre sunulmaktadır.
- Eğitimi alan kişiler öğretmenleri ve yöneticileri tarafından sayfadaki hareketlerine ve geçirdikleri süreye kadar detaylı izlenebilmekte ve raporlar alınabilmektedir.

Eğitim Sunuş Ortamı

Deprem eğitimi, ABİms Eğitim Yönetim Sistemi ve ABExam Ölçme ve Değerlendirme Sistemi içinde kullanıcılara ulaştırılmıştır. Bu ortam kullanıcıların kendi eğitimlerini

planlama, takip etme, başarılarını ve seviyelerini test etme ortamı sunmaktadır. Bu ortam aynı zamanda öğretmen ve yöneticilerin eğitimi alan öğrencileri takip ve kontrol etmesini sağlamaktadır.

Eğitim ortamı, kişiler ve yöneticiler için eğitimi takip ve kontrol görevini sağlamanın çok daha ötesinde ve çok daha önemli olan, uzaktan eğitimde sosyalleşmeyi de sağlamaktadır.

Eğitim ve Sosyal Etkileşim

Eğitimi alan kullanıcılar, web tabanlı, bireysel ve uzaktan bir eğitim almalarına rağmen, kendilerini yalnız hissetmemekte ve sürekli, eğitimlerle, eğitim alan diğer kullanıcılarla ve eğitim yöneticileri ile haberleşmektedirler ve bilgi alışverişinde bulunmaktadır.

Kullanıcılar eğitimlerle chat ortamında buluşabilmekte, ve senkron uzaktan eğitim ile asenkron eğitim modelinde eksik kalan, konu uzmanı ile canlı etkileşimi yaşayabilmekte, daha etkin öğrenebilmektedirler.

Kullanıcılar, eğitimi alan diğer kişilerle ve eğitmen/yöneticilerle farklı konularda ve başlıklarda asenkron fikir alışverişinde bulunmak, soru sormak, bilgi ve değerlendirmeleri almak için tartışma listelerini kullanabilmektedirler.

Eğitim içeriklerindeki etkileşimi ve sürükleyici yapı böylelikle, eğitim platformunda da yaratılmış olmaktadır.

Uygulamanın bir kısmında eğitimi alan kullanıcılar ve eğitmen belirli zamanlarda senkron sanal sınıflarda bir araya gelmektedir. Sanal sınıf uzaktan eğitimin etkinliğini önemli ölçüde arttırmakta ve asenkron eğitimde motivasyon kaynağı olmakta, sosyal etkileşimin en tepe noktasını oluşturmaktadır. Uygulamalarda sanal sınıf destekli eğitim ile eğitim süresinde ve eğitim başarısında önemli başarılar elde edildiği görülmüştür.

Eğitim Sonuçları

İçerikler:

Yapılan çalışmalarda, eğitim içeriklerini kullanan kurum çalışanlarının %80-85 aralığı içeriklerden sıkılmadıklarını ve sürükleyici, eğitici bulduklarını belirtiyorlar. Kullanıcılar eğitim içeriğinde geçen 'Deprem Güvenlik Planı' uygulamasını %30 oranında hayatlarında uyguluyorlar. Metin versiyonlu eğitimde (seslendirme yok), metin kısaltığı kullanıcıların okumasını ve takibini kolaylaştırıyor. Kullanıcılar özellikle eğlenceli bölümleri tekrar tekrar takip ediyorlar.

Esnek Zaman:

Kullanıcılar eğitim içeriklerini kendilerine uygun zaman diliminde çalışıyorlar. Genel olarak iş esnasında gerek duyduklarında eğitim içeriğine ulaşıyorlar. Ayrıca akşam saatlerinde, mesai saati sonrası kullanımı artıyor. Mesai zamanı içinde web tabanlı eğitime zaman ayırma konusunda bazı engeller bulunuyor. (iş yükü, yapılacak işler vb.)

Eğitim Süresi:

Eğitim sürekli kullanıma açık sunuluyor. İsteyen kullanıcılar eğitim kataloğundan eğitimi alabiliyor veya bırakabiliyorlar. %80 oranında eğitim alınıyor. Eğitim modülü ortalama 1- 1.5 saatlik bir çalışma gerektiriyor ve kullanıcılar tarafından 1-2 hafta içinde tamamlanıyor.

Kullanıcı Motivasyonu:

Kullanıcı motivasyonunun sağlanmasında bireysel ilgi ve odaklanma yanında, kurum desteği de önem kazanmaktadır. Deprem eğitiminde kurum tarafından gelen bir motivasyon bulunmuyor. Kullanıcılar, deprem öncesinde evde ve sevdikleri için yapabileceklerini öğrenmek ve deprem anında ve sonrasında yapılması gerekenleri öğrenmek için eğitimi alıyorlar. Deprem önemli bir motivasyon kaynağı olarak beliriyor.

Maliyet:

Eğitim maliyetleri gerçek sınıf eğitimine göre, kurumlar için %20-30'lara kadar gerilemektedir. Bu maliyetin zamanla daha da düşeceği beklenmektedir. Kullanıcılara ve kurumlara, maddi ve manevi pek çok maliyet kaleminde tasarruf yaratmaktadır.

Destek:

Destek konusu iki açıdan değerlendirilebilir. 1) Eğitmen desteği ve 2) Teknik destek. Eğitimin sunulduğu eğitim ortamı özellikleri nedeniyle, eğitmen ve kullanıcı sürekli etkileşim halindedir. Bu nedenle eğitmen desteği sürekli olabilmektedir. Eğitmen

ayrıca asenkron olarak tartışma listelerinde faydalanılmaktadır. Destek konusunun ikinci bakış açısı, teknik destek konusu. Eğitim merkezi bir sunucu bilgisayarda yer aldığı için, gerek içerik güncelleme ve gerekse teknik problemler düşük bir bütçe ile, ama en önemlisi son derece hızlı giderilebilmekte, gerekli çalışmalar hemen yapılabilmektedir.

Eğitim ve İş Hayatının Entegrasyonu

- Kurumlarda deprem eğitiminin ve bu eğitime entegre deprem tahliye planı eğitiminin web tabanlı olarak verilmesi ağırlık kazanıyor.
- Deprem eğitimi, çalışanların sürekli ulaşabilecekleri ve sürekli kullanımlarına açık bir eğitim haline geldi.
- Kullanıcılar merak ettikleri bir konu hakkında bilgi ve eğitim almak için, kısa süreli eğitime girişleri ve eğitimi tercih ediyorlar.
- Kullanıcılar elektronik postalarına gelen duyuru ve haberlerden hoşlanıyor ve takip ediyorlar.
- Kullanıcılar eğitim ortamındaki sosyal etkileşimin, eğitime devamlarında ve sonuç almalarında etkin olduğunu belirtiyorlar.
- Eğitimde sunulan eğlendirici ve aynı zamanda eğitici içerikler, kullanıcıların takibini kolaylaştırırken aynı zamanda etkin eğitimin önünü açıyor.